

TELE PENSJONISTEN

Medlemsblad for Telepensjonistenes Landsforbund Nr. 4/03 - 30. årgang

Telepensjonistenes Landsforbund**Postadresse: 1331 Fornebu. Besøksadresse: Kongensgt. 8, Oslo.****Telefon 22 77 69 52 - telefaks 22 77 69 55,****e-post: kon.telepensjonistene@telenor.com - Nettside: www.telepensjonistene.no****Landsstyret**

Leder	Gerd Waaktaar Gamst, Lille Borgenvei 14A, 0370 Oslo	tlf. 22 49 46 50
Nestleder	Arnulf Krokan, Haldenv. 9, 1387 Asker	66 78 35 44
Sekretær	Einar Heggelund, John Colletts alle 97B, 0870 Oslo	22 18 48 29
Kasserer	Ragnhild Møklebust, Ekraavn. 7C, 0756 Oslo	22 50 38 19
Styremedlemmer	Gerd Parelius, Bøckmannsvei 24, 7019 Trondheim	73 93 10 20
	Bjarne Ulvang, Myrhollet 242, 5142 Fyllingsdalen	55 16 38 65
	Gerd Blomstrand Kristensen, Tjeldberget 11, 8012 Bodø	75 58 11 68
Vararepresentanter	Elisabeth Augland, Koggevn. 62, 4624 Kristiansand	38 08 52 78
	Mery Hope, Johannesg. 23, 4014 Stavanger	51 56 33 84
	Jan H. Andreassen, Blomstern. 37, 2208 Kongsvinger	62 81 59 40
Revisorer	Kjell Berglie, Selvbyggerveien 127, 0591 Oslo	22 65 30 05
	Rolf Sandaker, Prost Holsviksvei 38, 1362 Hosle	67 14 10 20
Vararepresentant	Reidun Sandnes, Terrasseveien 96, 0682 Oslo	22 26 49 80
Redaktør:	Jahn Hassel, Harry Borthens vei 14, 7040 Trondheim	tlf. 73 50 01 67
	E-post: janhasse@online.no	mob. 918 39 635

Forsidebilde: Naturens egen juledekorasjon. Foto: Jahn Hassel

Grafisk Produksjon: Lade Offset A/S

Opplag: 3550

Innhold:

Lederen har ordet	3	Oppvask i Trondheim	12
Redaktørens hjørne	4	Alt er i rute	13
Nytt fra Arbeidsutvalget	4	Et utrolig møte	14
Opprydding i tjenestemannsabonnement	5	Hørselsprøver i Trondheim	15
Foreningsledere på konferanse	6	Telepensjonistenes nettside	16
Høstens vakreste eventyr	7	Kristiansand telepensjonistforening	17
Besøk på Norsk Telemuseum Trømsø	8	Telespar korrigerer	17
Sofustanker	10	Landstreff - invitasjon	18
Aktive pensjonister	11	Landstreff påmelding	19
Eldrepolitisk arbeid etter valget	12		

Frist for innlegg til neste nr.: 15. februar 2004

Send helst stoff via E-post eller på diskett via posten.

Redaktøren forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.

LEDEREN HAR ORDET

Katalogene fra reisebyråene – aldri er de vel så fristende som i de grå førjuls-månedene! Gylne sandstrender og blått hav, eller storbyer der lett-kledde mennesker hygger seg på en fortauskafé; - det er noe annet enn en tung og grå novemberhimmel.

Da gjelder det å finne andre ting å glede seg over: Spandere en hyggelig middag på restaurant, se en morsom film – eller for de sporty: En fin tur i skog og mark.

En tur på et galleri eller utstilling kan anbefales. Er du heldig og kommer på vernissasjen, vanker det gjerne et halvt plastglass med pappvin i tillegg til kunstopplevelsen! Musikk hører også med, velg en konsert eller kanskje bare en ny CD-plate.

Pensjonistforbundets medlemmer kan se fremover mot våren, for i april 2004 blir det igjen landstreff for våre medlemmer, samtidig som foreningslederne skal ha en lederkonferanse. Landstreettet har vært etterspurt av medlemmene, og på treffet i 2002 var det med ca. 230 deltakere. Denne gangen har forbundet valgt tur Oslo – København med "Crown of Scandinavia". Igjen har Osloforeningen velvilligst tatt på seg det praktiske arbeidet med arrangementet, og forbundet håper at riktig mange benytter anledningen til å treffe kolleger og skolekamerater fra Televerket/Telenor. Turen går fra 26.-28. april, – og obs! vær raske med selv å finne rimelige reise-muligheter til/fra Oslo med fly, tog eller buss. Informasjon og påmeldingsskjema finner dere annet sted i bladet.

Forbundets styre arbeider videre med endel hovedsaker:

- En opprydding i våre leieforhold hos Telenor Eiendom. Siktemålet er å komme frem til gode og ikke urimelig kostbare leieavtaler.

- Fremtidig disponering av den økonomiske støtten telepensjonistene får fra Telenor ASA. Støtten skal disponeres og fordeles best mulig til gagn for foreninger og medlemmer ut fra forbundets formålsparagraf. Fordelingen bør oppfattes som rettferdig.
- Registreringen av medlemskategoriene vil være fullført i november, - etter mottatte tilbakemeldinger fra foreningene.

Som det stunder mot jul, kan vi registrere at handelsstanden forventer tidenes kjøpefest etter rentenedgang og angivelig større optimisme hos folket. Det satses både på dyre biler og dyre investeringer i hjemmet. Jeg håper at vi om et par år slipper å lese sytende innlegg i avisene om "gjeldsofre", for her er det ingen ofre, nei!

Vi pensjonister liker bedre å ha noen kroner i banken, og de forblir nok stort sett stående der i år også. Pensjonister har ikke så lett for å "frike ut", og siden innskuddsrenten nå er marginal, er det heller ingen grunn til det. Rentegevinsten er med Gjedrems og politikernes vel-signelse flyttet over fra sparerens til låntakernes lommer. Det er takken for å være fornuftig og nøktern.

I et raskt tilbakeblikk på 2003 gleder vi oss over et fint og vellykket landsmøte på Hell, med engasjerte og ivrige delegater. For egen del har jeg satt stor pris på de besøkene jeg fikk gjennomført til en del av foreningenes årsmøter i begynnelsen av dette året. Så sant det er mulig, vil jeg gjerne besøke foreninger også i 2004.

For øvrig har forbundet hatt en grei og ryddig kontakt med Telenor ASA i 2003. Dette er meget viktig for oss, og noe vi er takknemlige for. Vi håper på videre god kontakt i 2004.

Julen står for døren, men jeg er nok ikke av de mest entusiastiske mht. julefeiring. Til det er kommersialiseringen rundt denne tiden blitt for vanskelig å fordøye. Men jeg setter pris på slike ting som en vakkert opplyst juleby, der lyslenkene i trærne og i gatene legger et fint skinn over mørke desemberuker. Nostalgien og ettertanken som gjerne melder seg ved slutten av et år, hører også med til desemberfølelsen.

Så – ha en riktig hyggelig jul alle sammen, men glem ikke å glede deg også over hverdagene – carpe diem !

Vennlig hilsen
Gerd Waaktaar Gamst

REDAKTØRENS HJØRNE

Røster har hevdet at bladet vårt er for 'snilt'. Skarpere meninger, kritiske artikler og mer fokus på pensjonsutviklingen og pensjonistenes ve og vel, ønsker noen. Sammenliknet med andre pensjonistblad er vi for tamme i pensjonistpolitiske stridsspørsmål. Det er sikkert riktig. Om vi skal bli krassere i tonen og ha mer fokus på oss selv i forhold

til Telenor og samfunnet rundt oss, har sammenheng med hva vi mener en pensjonistforening skal være. Hvilket behov skal Telepensjonisten i så fall dekke?

Kaffe og kos, sammenkomster og foredrag i forlengelsen av et arbeidsfellesskap, det er vel det normale innholdet i de fleste pensjonistforeningers virksomhet. Skal det være noe mer? En kamporganisasjon for pensjonistvelferd i lokalmiljøet? Fremme krav om pensjonsrettigheter, flere ytelser fra gammel arbeidsgiver, sosialt engasjement ut over eget foreningsmiljø, lokale helsetiltak? Det er nok å gripe fatt i, om det er det vi vil. Det er sparsomt med meninger om dette fra leserne. Men mange synes også å være rimelig tilfreds med den redaksjonelle vinklingen så langt. **Hva mener du?**

Ytelser til pensjonister vil gå ned, skal vi tro signalene fra media om økonomiske problemer for fremtidens pensjonister. Dette kan meget vel slå tilbake på oss også, etter som pensjonskassa allerede går med stort under-

skudd. Kanskje må vi belage oss på mindre utbetalinger allerede i 2005?

Telepensjonisten var i sin 30. årgang, har vi trodd. Men et dykk i Landsstyrets arkiver har resultert i et eksemplar av 'nr 1 i 1. årgang' – datert desember 1974. Så er vi altså ennå bare i 29. årgang, og 30-års jubileet kan utsettes til neste år!

Det er både vemodig og slående å se forskjellen på innhold og teknisk utforming av bladet i løpet av knapt 30 år. Ansvarlig for nr 1, årgang 1, skriver seg for Temo. Vet noen hvem det var, vil jeg gjerne vite det.

Bladets og Temo's første setning lyder: "Det er ikke meningen at organet "Telepensjonisten" skal bli et fast organ med redaktør og alt til faget henhørende".

På bladets siste side ønsker generaldirektør Per Øvregard "lykke til med Telepensjonisten", og distriktsdirektør Evert Bestorp i Oslo distrikt beklager at han heller ikke til denne jula kunne skaffe pensjonistene et eget treffrom. Sannelig, mye er forandret og mangt er som før. Slik vil det nok fortsatt være.

Spørsmålene omkring pensjonistrabattene synes avklart. Rabattordningene gjelder bare for de som sluttet før 1.1.97, i følge redegjørelsen fra Telenor. Så var vel det hele en storm i vannglass, og alle kan slappe av.

GODT NYTT ÅR!

Jahn

NYTT FRA ARBEIDSUTVALGET

Økonomi

Forbundets økonomiske situasjon har vært et hovedtema for arbeidsutvalgets møter etter sommerferien. Det er tre saker som i særdeleshet har opptatt oss:

- Forholdet til Telenor ASA om tilskudd til Pensjonistforbundet, og om hvordan tilskuddet skal beregnes.
- Fordelingen av penger til de enkelte pensjonistforeningene. Bør reglene endres?
- Forholdet til Telenor Eiendom. Kan vi få gunstigere avtaler for leieforhold?

Til nå har tilskuddet fra Telenor ASA vært sett i sammenheng med den leien vi betaler til Telenor Eiendom for våre kontorer og andre arealer som vi leier. Fra og med

neste år er vi fristilte, slik at tilskuddet fra Telenor ASA i prinsippet er uavhengig av husleien og hvem vi leier fra. Telenor ser imidlertid gjerne at vi fortsatt leier fra Telenor Eiendom når det ligger til rette for det.

Vi regner med å få et tilskudd i 2004 i samme størrelsesorden som i 2003. Men nå ønsker Telenor å knytte tilskuddet til antall medlemmer i foreningen. Da vårt medlemsregister er ufullstendig med hensyn til medlemskategorier og alder, har vi sendt ut skjemaer til alle pensjonistforeningene for oppdatering av medlemslistene. Svarfrist er medio november.

Vi tar sikte på et møte med våre kontaktpersoner i Telenor ASA så snart vi får korrigert medlemslistene. Vårt forslag til tilskudd vil være et fast beløp pluss en sum basert på antall medlemmer.

At tildelingen av midler ikke lenger er bundet opp mot husleien vi betaler til Telenor, gjør at vi også må se på reglene for fordeling av tilskudd til de enkelte foreningene. På sikt må vi komme fram til at hver forening selv må svare for sin leie av kontorer og andre arealer. Hvordan fordelingen til hver forening blir i 2004, er ennå ikke avklart. Utgangspunktet er en mest mulig rettferdig fordeling som alle kan godta.

Vi har hatt et foreløpig møte med Telenor Eiendom hvor vi blant annet ble enige om å opprette en rammeavtale for våre leieforhold. Vi tar sikte på et nytt møte før årsskiftet.

Lederkonferanse og landstreff i 2004

Oslo-foreningen har påtatt seg det praktiske arrangementet. Turen går til København 26. april med DFDS. For informasjon og påmelding, se egen side i bladet.

Småplukk

- SAKO-seminaret som skulle vært arrangert i høst, er utsatt til 13.-15. januar 2004. Grunnen til utsettelsen er forsinkelsen av Pensjonskomisjonens rapport. Rapporten ventes offentliggjort ca. 15. desember 2003. Forbundsstyret vil delta på seminaret. (SAKO er samarbeidskomiteen mellom Norsk Pensjonistforbund og Forbundene for Offentlige pensjonister.)
- Neste møte i Forbundsstyret blir et telefonmøte 27. november.
- Alle med PC og Internett må nå gå inn på www.telepensjonisten.no og se på vår egen nettside. Arne Fosse utbedrer siden fortløpende og legger stadig inn ny informasjon fra foreninger og ledelse.

Arnulf Krokan

OPPRYDDING I TJENESTEMANNABONNEMENT

Alle som gikk av fra Telenor med alders-, førtids- eller uførepensjon før 01.01.1997 kan, i henhold til gjeldende regler, beholde sitt tjenestemannsabonnement også som pensjonister. Det samme kan deres gjenlevende ektefeller, forutsatt at de ikke inngår nytt ekteskap og at telefonen ikke brukes i næringsvirksomhet.

De som ble alders- førtids- eller uførepensjonister etter 01.01.1997, eller er ventelønsmottakere (uavhengig av når de sluttet i Telenor), kommer imidlertid ikke inn under reglene for tjenestemannsabonnement. For disse opphørte ordningen 01.01.1997.

En gjennomgang av ordningene viser at enkelte ved en feil har fått beholde rabatten, selv om de ikke har krav på den

etter reglene. Telenor foretar derfor nå en opprydding i disse sakene. Abonnenter som har fått redusert regning på feilaktig grunnlag, vil bli kontaktet av representanter for Telenor for at forholdene kan bli brakt i orden. Kontakten skjer fortrinnsvis pr. telefon for å bli orientert om situasjonen før abonnementsvilkårene eventuelt blir endret.

Personer som mener de har en uavklart sak vedrørende dette, kan skrive til Telenor med adresse: Telenor ASA, Konsernstab HR, Sone C7c, 1331 Fornebu, eller bruke epost: brit.artzten@telenor.com

FORENINGSLEDERE PÅ KONFERANSE

Pensjonistenes fellesorganisasjon (PFO) i TRONDHEIM arrangerte lederkonferanse i Trysil 14.- 16. oktober 2003.

Det er 36 pensjonistforeninger for tidligere televerksansatte her i landet. De finnes på store og små steder og har naturlig nok ulikt medlemstall. Telepensjonistforeningen i Trondheim har i overkant av 300 medlemmer og er tilsluttet PFO som ble presentert i forrige nummer av Telepensjonisten. PFO har noe av den samme målsettingen som 'Seniorgruppa' i Førde (se TP nr 3/04): Å sikre en god alderdom for alle ut fra deres individuelle behov. I Trondheim kanalisere vi derfor arbeidet på dette området gjennom PFO. Jeg er enig med Dagunn Klakegg i Førde at alderssammensetningen i styrende organer må gjenspeile alderssammensetningen i samfunnet. Derfor må det legges press på partiene på et tidlig tidspunkt i nominasjonsprosessene med dette for øye. I Trondheim har vi i noen år hatt Pensjonistpartiet som ved siste kommunevalg økte sin representasjon i Bystyret fra en til fire representanter. Det er oppmuntrende.

Konferansetema

"En fullverdig pensjonisttilværelse" var tittelen for årets konferanse som foregikk i Trysil. Konferansen samlet ca 50 deltakere. Dessverre deltok bare halvparten av de foreningene som er tilsluttet PFO. Kommunebudsjettet for 2004 var ennå ikke behandlet i Bystyret, så det var tid til å foreslå eventuelle endringer.

Vi er så heldige at styrelederen i PFO er forhenværende ordfører i Trondheim. Han kjenner Rådhuset som sin egen bukselomme, og vet hvilke dører han skal banke på for å oppnå best mulig resultat. Han er også leder av Eldrerådet. Det ser jeg som en stor fordel, for da kan han samordne arbeidet i Eldrerådet og PFO.

Innlegget "Den økonomiske situasjon for eldreomsorgen i Trondheim" konkluderte sjølsagt med at kaka er for lita til at alle kan få et så stort stykke som de mener de behøver og har krav på. De fleste kommunene er lutfattige, særlig storbykommunene i 'et av verdens rikeste land'.

Innlegget om hvordan PFO kan påvirke og bidra til at bevilgende myndigheter holder nødvendig fokus på 'helse, velferd og kultur for eldre', ble fulgt av et gruppearbeid og plenumsdebatt. Det ga styret signaler på strategien vi mener vil være mest tjenelig som innspill overfor bystyrets behandling av budsjettet.

Trygdeordninger

Forhenværende trygdesjef i Trondheim ga en forenklet og grei innføring i temaet 'trygdordninger'. Vi er jo vant til at politikerne ikke holder hva de lover. Men stortingsvedtak trodde jeg ikke at skiftende regjeringer bare kunne 'glemme'. Folketrygdloven som kom i 1966 garanterte at pensjonene skulle være 66 % av gjennomsnittlig arbeidsinntekt for enslige som har full opptjening. I dag ligger ytelsen på 51-52%.

I tidsrommet 1967-2003 er det innbetalt i overkant av 2005 milliarder kroner i trygdeavgifter, men utbetalt 'bare' 1522 milliarder. Differansen på ca 483 milliarder er 'forsvunnet', brukt til andre ting. Statsbudsjettet for 2004 lover skattelette, men hvis kommunene ser seg nødt til å legge på egenandelene på sine omsorgstjenester, vil det i realiteten bety skatteskjerpelse for den økonomisk svakeste gruppen. Regjeringen har jo allerede sørget for det, da de har foreslått grensene for å få frikort forhøyd fra 1350 til 2500 kr, noe jeg håper og tror stortingsflertallet ikke vil gå med på. Dette gjelder sjølsagt alle, men det er de eldre som bruker helsetjenestene mest.

Sosialt program

Sangkoret "Trysil Ungdom og Gleder", et blandakor med deltakere i alderen 75-85 år, viste en humørfylt kabaret som satte oss alle i godt humør. Langrennsløperen Gjermund Eggen fortalte om sin skikarriere, og sang den visa han ga ut på grammofonplate i sin glanstid.

På heimturen tok vi vegen innom Rena. Der spiste vi lunsj og fikk en orientering om Åmot kommune ved avtroppende ordfører. Han er midt i 60-åra og fortalte like mye om sin barndom og oppvekst, som om Åmot kommune. Hele sitt yrkesaktive liv hadde han arbeidet ved Rena kartongfabrikk. Den er nå nedlagt og fabrikkhallen er omgjort til landets eneste innendørs golfbane!

Hva skal vi leve av her i landet når oljen tar slutt? Småskogen eter seg inn på dyrkbar jord, eller den asfalteres i forbindelse med boligbygging. 50 industriarbeidsplasser legges ned hver dag. Antall uføretrygdede og arbeidsløse stiger. Hvordan vil deres trygdeutbetalinger bli framover når færre betaler skatt? Tidligere ble arbeidstakere oppsagt hvis bedriften gikk konkurs, nå sies de opp hvis overskuddet til eierne ikke er stort nok. Arbeidsinnholdet er i stor grad blitt mer avansert enn før, slik at en del arbeidstakere skyves ut på grunn av manglende kvalifikasjoner.

Følgende kloke ord uttalt av denne ordføreren vil jeg huske lenge: "Samfunnet vårt må ikke bli styrt av kalkulatorer, men av hjerte og hjerner". Disse ord burde vært en rettesnor for alle som har en eller annen form for styringsrett i samfunnet.

Ettertanker

Pensjonistforeningenes kanskje viktigste oppgave er å arrangere hyggelige sammenkomster og turer. Men jeg ser også på en pensjonistforening som en forlengelse av fagforeninga.

Vi som ennå er oppegående eldre og fungerer sånn noenlunde i hode og føtter, bør vise solidaritet med våre behovstrengende medmennesker. Hvis vi oppnår å bli gamle nok, vil vi også utvilsomt få behov for hjelp på en eller annen måte. Bortimot 1/4 av Norges befolkning er i klassen 'eldre'. Og statistikken viser at flere blir vi.

**Husk det gamle fagforeningsslagordet
SAMHOLD GIR STYRKE.**

Så stå på krava - medsøstre og brødre!

Eldbjørg Daling

**HØSTENS VAKRESTE
EVENTYR**

Det opplevde 38 telepensjonister fra Harstad den 1. oktober på tur til Tromsø med hurtigruten Midnatsol. Vår aller nyeste hurtigrute, satt i drift i mars d.å., var et kunstnerisk utsmykket skip med 9 dekk, flere salonger og panoramautsikt hvor en vendte seg.

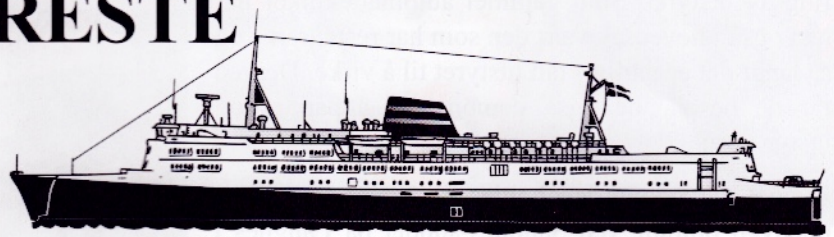
Etter flere dager med regn, sne, vind og surt, snudde værgudene go'sia til, og vi fikk en opplevelsestur også hva været angår. Blikkstilte hav, skinnende sol og hvit – hvit sne på fjelltoppene.

Etter å ha kontaktet skipets purser, ble det anlednig til besøk på broen, og her ble vi mottatt av skippermann og styrmann- kvinne. Vi fikk et innblikk i hvordan skipene styres av dataalderen, men heldigvis, ennu er menneskene ikke overflødige, manuell styring må også til. Og ved innseilingen til Finnsnes overtok offiserene roret, og vi ble beordret til å forlate broen.

I leia nordover passerte vi kjente steder som mange av oss mintes fra ekspedisjonstiden. Gjennom Solbergsundet, med Dyrøy på styrbord side og Senja på babord side, videre mot Finnsnes, Rossfjordstraumen og Gibostad. Ryastraumen var snill og rolig denne dagen.

Ved ankomst Tromsø ble vi møtt av Tor Sørensen fra Skaanevik bilruter, og snart var alle installert på hotellet. Kvelden ble tilbragt sammen med Tromsø-kolleger, hvor meninger og aktiviteter ble utvekslet. Å treffe tidligere kollegaer og venner, gir inspirasjon til videre samarbeide, og Harstad takker Tromsø for trivelige timer

Men en tur skal ikke bare være til hygge, men også til noe nytte. Vel, nu var vel ikke neste dags arrangement akkurat "matnyttig", men Tromsø nye Tinghus ble viet stor interesse da vi fikk omvisning der. Adm.sjef Brit Digre tok seg tid til å følge oss rundt til diverse rettssaler, store og små. Bygget ble tatt i bruk i mars d.å., og med sine 5006 kvm fordelt på flere etasjer, stor vandrehall (inngangspartiet), 11 rettsaler, seremonirom for vielser, fire

celler hvor fanger venter før de skal inn i rettssalen, m.m..

Arbeidssituasjonen for rettens medarbeidere og andre deltakere ved rettssaker, må sies å være tilfredsstillende og gode. Glass og lys dominerte, smakfulle farger og mye fin kunst. I rettssalene dominerte glass i behagelig blåfarge. Flere saker pågikk denne dagen, og en kjendisadvokat ble observert.

Nu skulle en tro at vi pensjonister er ferdig med tidligere arbeidsplass, men besøket på Telemuseet ble en stor opplevelse, både for oss telearbeidere og våre ledsagere. Telemuseet lokket, og museets bestyrer Evald Lindgård tok vel imot oss. Her fantes mye utstyr fra tidligere tider. Noen mimret ved morsenøkkelen, andre tok automatsentralen i øyesyn, og vi satte opp rikstelefon samtale på det kjære, kjente riksbordet. Selv om en mente at vår tidligere arbeidsplass var fortid, så ble dette en oppmuntrende stund fra den gang Televerket var vår arbeidsplass, og en god arbeidsplass.

Men engang må hyggelige stunder ta slutt, og med hjertelig takk til Lindgård, entret vi bussen for hjemturen. Gjennom de vakre bygdene langs fjord og fjell og i vakre høstfarger, loste sjåfør Tor oss frem til Vollan i Balsfjord hvor middag ble fortært. Målselv med Målselva, Bardu med Bardudelva og Salangdalen med Salangselva var ruta for vår videre ferd mot hjemlige trakter.

En hyggelig tur var både slutten på årets aktiviteter og starten på ny møtevirksomhet. En stor takk rettes til samtlige som deltok, en positiv og hyggelig gjeng. Og takk også til han som satt bak rattet og kjørte oss dit vi ønsket å bli kjørt, som var sammen med oss, og til slutt fikk oss vel hjem.

Elsa Håker

Besøk på Norsk Telemuseum Tromsø

Etter oppfordring fra redaktør Jahn har jeg besøkt telemuseet i Tromsø for å gi leserne av "Telepensjonisten" et innsyn i hva som er samlet av utstyr og andre minneting fra gamle Telegrafverket her i Tromsø. Som fotograf fikk jeg med meg Erik Otto Evenstad. Han er sivilingeniør og arbeider for Satellite Broadcasting i Telenor, men er også svært interessert i historie og gamle ting.

Museets daglige leder Evald Lindgård tok imot og viste oss rundt. Evald er en ekte entusiast når det gjelder interesse for, og arbeid med, tidligere teleutstyr. Han har aktivt deltatt når det gjelder innsamling, oppussing og registrering av utstyret. Som gammel automattekniker har han også i hovedsak vært den som har restaurert - og så langt det er mulig - fått utstyret til å virke. Derved får de besøkende også demonstrert apparater og utstyr i bruk.

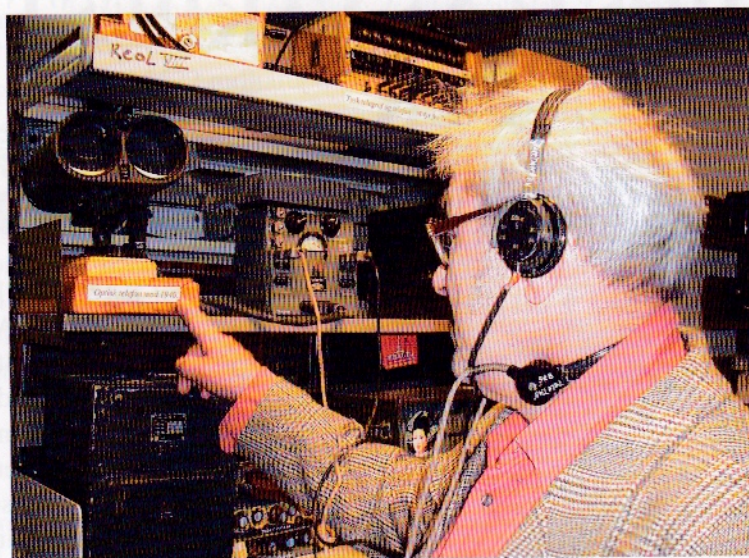
Bygget der telemuseet holder til, ligger i et ellers ubebygget område ved Sandnes-sundet på Langnes i Tromsø. Selve huset tilhører NRK, mens tomten på 28 mål eies av Tromsø kommune. Tromsø Kringkaster ble bygd opp i 1930-årene, og ble satt i drift i 1936 med en langbølgesender på 10 kW. Senderen ble ombygd i 1952 og var i bruk til den ble nedlagt i desember 1991. Gjennom 55 år har den således trofast betjent Tromsø-området, og i de senere årene spesielt de nordlige havområder. Kringkasteren var bemannet inntil nedleggelsen. Det er rundt denne senderen at telemuseet er bygd opp. Samlingen inneholder også en reservesender av tysk fabrikat som kom fra en tysk Ubåt i 1942. Evald startet denne senderen for oss, og den gikk "som ei klokke".

Kringkasteren har også en krigshistorie. Fra 9. april til 7. juni 1940 var dette den eneste frie senderen i drift, - da Konge og Regjering dro fra Tromsø til England. Bygningen har ennå merker etter telegrafistenes sabotasjeaksjoner under okkupasjonen. Et kulehull i døra til verkstedet viser at telegrafistene balanserte på en knivsegg i sitt arbeid med tyske vakter rundt seg.

Evald er meget fingermem, og har laget modeller av en klaffetelegraf og en signalmast for kuling og stormvarsel for å supplere samlingen. Signalmaster ble brukt i Nord-Norge i perioden 1860 til bortimot 1960.

Fullautomatiseringen av Norge skjedde i Tromsø Teleområde, da Balsfjord som siste kommune ble automatisert i november 1985. Da var det viktig å samle inn og ta vare på museumsverdig utstyr fra sentralene i området. Det er blant annet dette utstyret som danner grunnlaget for den store samlingen av annet teleteknisk utstyr som vi finner på museet. Her er et mangfold av innretninger, apparater og bilder som vekker minner hos oss "gamle

telefolk". Selv etter mange besøk på museet finner man stadig noe nytt å fordype seg i: 'Husker du, her har jeg arbeidet, dette plagdes jeg med,' osv - samtidig som vi finner ting som vi ikke har sett eller lagt merke til tidligere.

Museumsansvarlig Evald Lindgård prøver en tysk optisk telegraf.

Er det noen som har hørt om en Optisk Telegraf? En slik fant vi også i samlingen, overlevert til museet av en som mente den opprinnelig var funnet i en tyskerbunker på Moen Målselv etter krigen. Innretningen var utstyrt med høretelefoner og strupemikrofon. Selve "telegrafen" minner mest om en stor kikkert, men det ble påstått at den har vært i bruk for kommunikasjon mellom enheter.

Norges første bildetelefon finnes også her. Vi prøvde utstyret ved å ringe opp gjennom AGF-en og førte en "bildesamtale" med hverandre. Utstyret har museet fått av Birger Nymo på Televerkets Forskningsavdeling i Tromsø.

Den første automatsentralen i Tromsø by - en AGF fra EB - ble satt i drift i mai 1957 med

3 500 nummer som byens hovedsentral. Ved nedleggelsen av sentralen i 1987 var det 9 500 overbelastede nummer. En gruppe på 500 nummer av sentralen er satt opp på museet. Den er operativ og brukes til demonstrasjon ved oppkopling av samtaler mellom forskjellig utstyr. Hovedsentralen fikk ved idriftsettingen også sin "Frøken

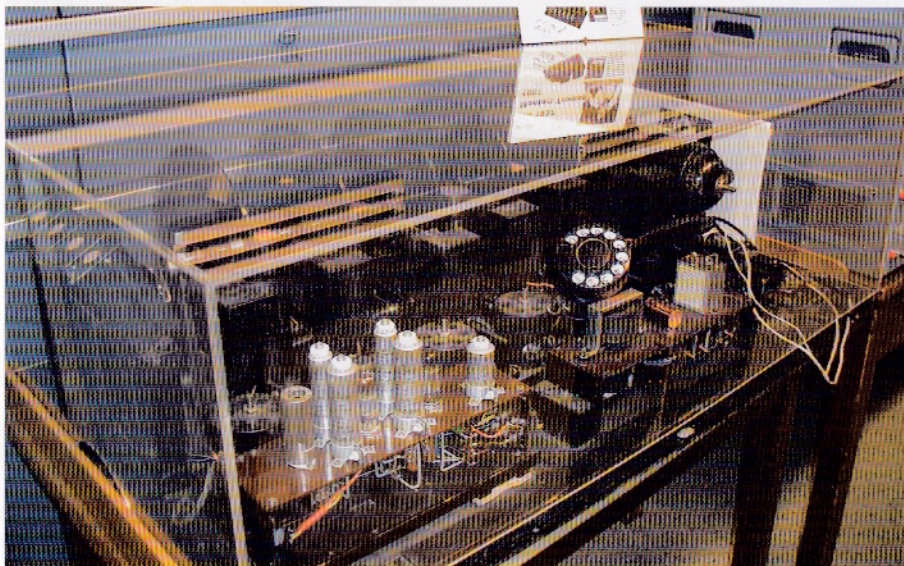
Anne Berit Aune prøver TFB-en som var en gammel kjenning.

Ur" med tale av Kari Borg Mannsåker. Dette var gjenbruk, da frøkene var fra 1937 og kom til Tromsø fra Kristiansand. Også dette utstyret kan beskues på museet. På et bord for seg selv står en fin samling av utstyr som viser utviklingen av telegrafapparater gjennom mange år. Utstyret er operativt og nyttes for demonstrasjon. Her kjøres perforatorstrimler gjennom apparatene som i gamle dager.

Museet har selvsagt også en rikholdig samling av mobiltelefoner fra de første store og tunge, av telefaksapparater fra de kom på markedet, samt sentralbord i mange utgaver og størrelser. Alt fra de store L- og M-bordene til små vekslere hentet inn fra understasjoner.

Gjenkjenningseffekten er stor. Jeg (forfatteren) falt for en gammel og nokså slitt "TFB telefoni 1-kanal modell "Froken Ur" fra 1937.

1942", gammelt tysk utstyr som jeg plagdes mye med som transmisjonstekniker på Moen Målselv i 1960-årene.

Som leserne skjønner er dette museet fullpakket av utstyr, samlet inn av entusiaster gjennom mange år. Hele 1100 gjenstander er registrert. Museet inneholder ikke bare teknikk. Da telebygget i Tromsø ble solgt og fraflyttet av Telenor, ble kunstgjenstander, premiesamling og andre ting av spesiell affeksjonsverdi tatt vare på av telemuseet. Likeså finnes det på museet rikholdige samlinger av sirkulærer, rundskriv, telerapporter, tekniske beskrivelser, Verk og Virke m.m. Det er også tatt vare på et stort bildemateriale som viser personer, samlinger og begivenheter, og som forteller om livet i Televerket og menneskene i arbeid og fest.

Museet har ofte besøk av skoleklasser, barnehager og andre organisasjoner og grupper. Om sommeren en del turister og andre, - likeså stikker tidligere telefolk gjerne innom.

Takk til daglig leder Evald Lindgård for all bistand og for det arbeid han har lagt ned for museet. Vi håper Norsk Telemuseum vil ta vare på museet i Tromsø, slik at samlingen kan bevares her og holdes åpen for publikum som i dag.

En riktig god jul til alle telepensjonister

med hilsen fra Anne-Berit

SOFUSTANKER

Det er tid for gavegalopp, butikkjag og julerush. Sparte rentepenger brenner i lomma, gevinsten av lav rentefot skal høstes. Mange skal stri seg gjennom flere julebord for å møte selve jula allerede mett av godmat og førjulsdrikk. Da har musikken i handlesentra tutet oss full av handlestemning, vi har løpt og kjøpt i flere uker, snudd og vent på ribbe, pinnekjøtt, julepølser og kalkuner i frysediskene og dratt breddfulle handlevogner og VISA-kort gjennom kassene.

Og jul blir det, selv om vi tar mer og mer av den på forskudd. Men aldri mer blir den som da vi vokste opp. Alderens romantiske glemsel legger et behagelig slør over vår barndoms spartanske livsstil, til fordel for de gode minnene vi dyrker om fortidas hvite juler med Blakken på juletrehogst, mors duftene julebakst, varmen i stua og doggen på iskalde vindusruter. Og gavene. Ikke mange, det var god plass under juletreet, men det var gaver som gledet og gavnet store og små. Det var ordentlig jul, det. Forventninger og herlighet, hellig høytid, nærhet og ro.

Etterdønningene etter kommunevalget har lagt seg, og nye folkevalgte er i full gang med å sy sammen budsjetter som skal dekke alle behov. Det er en umulig oppgave. Ingen vil betale mer skatt, alle krever mer av det offentlige og vil samtidig yte mindre til fellesskapet.

I dag heter det 'jeg og meg', og vi vegrer oss for å gjøre noe for andre hvis det ikke blir penger eller fordeler av det. For oss i Gerhardsen-generasjon var det 'vi og oss'. Da gjaldt det å dra lassene sammen for å bygge opp vår felles velferd og rikdom etter krigstida.

Telepensjonisten hadde i forrige nummer en artikkel om 'gamle Olsen' som var stolt den dagen han evnet å betale skatt. Da var han blitt en bidragsyter i stedet for en som belastet samfunnet. Og kunne senere med god samvittighet ta sin del av samfunnskaka.

I dag roper vi over oss om pensjonspenger som Staten har lurt oss for. Høyest roper de som sitter med offentlige krempensjoner og store tillegg til grunnpensjonen. Rettferdighet, roper det. Vi krever rettferdighet. Se så mye vi har betalt i alle år, og så lite vi fikk igjen som pensjon! Minstepensjonisten har lite, det er sant. Men hvorfor protestere så iherdig når vi oppdager at en bitte liten del av mine penger har kommet andre til gode? Jeg lider jo ingen nød.

Senhøsten hører forkjølelse og influensaen til. Det skurrer i slitte lunger og renner fra vinrøde neser. Vaksinekøen var lang, og det var tomt i lageret før jeg nådde sprøytedama. Så jeg må pleie mitt gammelmannshark og min feberpanne som best jeg kan. Å få prioritet i helsekøen som pensjonist vil jo være urettferdig overfor de arbeidsføre. Vi må finne oss i at de arbeidsføre går foran. De må jo tilbake på jobb og tjene penger, slik at vi kan ta ut vår del som fortjent pensjon en gang i måneden. For pensjonspengene våre fins ikke på lager, det vet alle,- de betales inn hver måned av de som står i jobb. Oljepengene er en reserve, men den er det ikke vi som har bygd opp. Men det drypper ganske mye på oss pensjonister også.

Telenor tjener stadig penger, det er vanskelig å unngå det med en slik pengemaskin. Må den bare vedlikeholdes og smøres og betjenes av folk som har sans for både myke og harde verdier i bedriften, og ikke minst for oss som er kunder. Teleaksjene har god verdistigning, akkurat slik Hermansen også spådde.

Sparetiltakene og konkurransen ser vi på at det tynnes på våre gamle arbeidsplasser og på lokaler som står tomme. Telenoret har omsider oppdaget at kundenes tilfredshet betyr noe, skal vi tro Åpen Linje. Fallet fra 5. plass til 48. plass i omdømme på ni år er illevarslende, også for en gammel kaill. Vi skulle vel heller stått i jobben og prøvd å gjøre noe med omdømmet, enn å ha latt oss pensjonere. *Gjør det enkelt, sier kundene. Gjør det, sier jeg,- ikke gi deg før du vet at ballen er i mål, og kunden din har fått det han ønsker. Enkel Sofus-filosofi, - ta ansvar for kunden.*

Et nytt år vinker i det fjerne. Jeg tar et oppgjør med det gamle med en varm toddi i gyngestolen, om litt. Men der er intet blivende sted. Opp på trimsykkelen og lad opp til spennende dager i 2004, du også!

Sofus

AKTIVE PENSJONISTER

Det er ikke ofte en møter så aktive og sprekke pensjonister som ekteparet Gerd og Otto Olsvik (81 og 80 år). Gerd, som var ansatt ved rikstelefonen i Ålesund, har hele sitt liv vært glad i naturen og de opplevelser den kan gi, og har til fulle visst å finne styrke i friluftslivet. Hennes mann, Otto, som har vært sjømann i utenriksfart og har hatt mindre anledning til friluftsliv på land, ble like entusiastisk etter å ha truffet Gerd.

Ved besøk i deres koselige hjem Furulia i Ålesund forteller de beskjedent om sine mange opplevelser fra turer i inn- og utland.

Etter at de begge ble pensjonister har de deltatt i 431 turmarsjer som tilsvarer over 6000 kilometer. Marsjene har foregått mest i Norge, men også i Østerrike, Tyskland, Frankrike og Sveits, da de er medlemmer i Internasjonalt Folkesportsforbund.

De har stappfullt av medaljer fra forskjellige marsjer hengende på tavler. I tillegg har de en full eske med medaljer som de ikke har plass til å henge opp.

Marsjene går i vekslende terreng, både høyt og lavt, i fjell, skogsveier og delvis landeveier og kan være ganske krevende. Akkurat nå er det 20 strekninger i Hornindal som skal gås, og det utgjør flere nye kilometer, så her går det unna!

Utenom denne aktiviteten er paret stadig på fottur i fjellet. Noe direkte favorittområde har de ikke, men trives over alt, bare de finner en sti eller en topp som ser fristende ut. Når de nevner fjelltopper i fleng som Auskaret, (1202 m.o.h.), Skjæringen (1062 m.o.), Roaldshornet (1230 m.o.h.) Høgsvora (1164 m.o.h.), Hornindalsrodden (1529 m.o.h.) og mange flere, så er det ganske imponerende.

Gerd virker nesten litt lei seg fordi det ikke hittil har passet med en tur til Slogen (1564 m.o.h.), men tar sikte på å gjøre et forsøk til sommeren. Dette er en krevende tur selv for yngre folk. Det vil ikke undre meg om vi en vakker dag hører at de har vært der!

Også andre områder som Jotunheimen, Tafjordområdet, Nordfjord og nedover Vestlandet er kjente trakter for dette natur- og friluftselkende paret.

Gerd har skade i en skulder som smerter av og til, og Otto har litt problem med hjertet, men dette synes ikke å stoppe disse entusiastene. Legen gir også grønt lys til å fortsette, så de akter ikke å legge marsjstøvlene på hylla på lenge ennå.

Vi ønsker dem lykke til med mange fine, friske opplevelser.

H

Det 80-årige ekteparet Gerd og Otto Olsvik koser seg i stua før neste fjelltur.

ELDREPOLITISK ARBEID ETTER VALGET

Dagunn Klakegg i Førde leder Seniorgruppa i byen og er også aktivt med i planleggingen for Senioruniversitet. Hun ivrer for at de eldre må bli mer synlig og ta del i kommunalt styre og stell.

Seniorgruppa i Førde hadde ein aktiv og artig valgkamp, og vi fikk god drahjelp av lokalavisa. Etter at vi hadde rangert dei politiske partia sin eldrepolitikk ved terningkast, figurerte vi i stort format, under overskrifta "Ingen seksar på eldreterningen". Dette utløyste en avisdebatt av dei partia som kjende seg urettferdig behandla. Elles laga vi plakatar og sto på stands, der vi argumenterte for våre eldrepolitiske saker, og vi oppmoda folk til å stemme på kandidatar over 60 år.

Etter valget var det nærliggande først å gripe tak i oppnevning av nytt eldreråd. Seniorgruppa foreslo kandidatar til heile eldrerådet, og med ett unntak tok bystyret omsyn

til våre forslag. Og jeg er overbevist om at vi har fått et "oppegående" og handlekraftig eldreråd.

Ellers må jeg vel tilstå at vi har tatt et lite hvileeskjært etter valget, i påvente av at det nye bystyret skulle konstituere seg og komme i arbeid. Men det som står på programmet i nærmeste framtid er:

- Møte med det nye eldrerådet
- Omvisning med informasjon på Helsetunet (sjukeheimen)
- Lage rutiner slik at vi får tilsendt og gjennomgått sakspapira til alle kommunestyremøte

Dessuten får vi stadig en del innspill om ressursmangel når det gjelder omsorg-/aktivitetstilbud for dei som bur på institusjon.

Vår kommune kom dessuten dårligere ut når det gjelder en del hjemmebaserte tjenester. Vi meiner og at vi seniorar må legge vekt på å bli meir synlige i mediabilde. Det er viktig å være synlige skal vi få gjennomslag for våre saker. Og vi må være aktive og passe på at politikerane ikke glemmer sine valgløfter.

Dagunn Klakegg
Leiar for Seniorgruppa

Dagunn Klakegg, Målfrid Bogstad og Harald Steiro skapte politisk røre i Førde da de evaluerte partienes eldrepolitikk foran kommunevalget.

Oppvask i Trondheim

Da Pensjonistenes Fellesorganisasjon i Trondheim sendte ut en forespørsel til byens pensjonistforeninger om ekstrahjelp på lørdager i 'Cafe Horneman' i Eldres hus, var telepensjonistene de eneste som takket ja. Leder Inger Qvam manet medlemmene til innsats og organiserte køen av alle som meldte seg frivillig til noen timers gratis innsats i oppvask og kjøkkentjeneste.

Arbeidstida er fra kl 9 til 15 alle lørdager. Jobben går på omgang, og PFO betaler jevnlig til foreningens kasse. Og de som tar i et tak er både stolte og glade over å kunne gjøre en innsats til beste for de eldre og for sin egen forening. Lista over frivillige er lang, så det blir oppvask ut dette året og langt inn i det neste. Foreningen har fått

laget egne skjorter med telepensjonistenes logo, så nå er pensjonistinnnsatsen også gjort synlig!

Da TP stakk innom i oktober var skjortene ennå ikke levert. Men både Ann Mari Risem og May Leraan tok seg likevel godt ut der de sto smilende i dampen og skyflet kopper inn og ut av vaskemaskina.

Ann Mari Risem synes det er OK å bruke en lørdag ved koppvasken i Cafe Horneman i Eldres hus i Trondheim.

ALT ER I RUTE

Sommeren på Vestlandet er et vakkert og deilig minne. Sol og varme i slike mengder at det faktisk falt utenom den vanlige ruten. Høsten kom, og alt falt på plass.

Det sies at høsten er så trist, et sorgens kapittel fra først til sist. Med regn og skodde og mørke dager, så folk blir deprimert og får alskens plager. Men høsten er en fin tid for alle med pollenallergi. Og den som har sådd noe kan høste inn nå. En høster som en sår, sies det, og får som for-tjent.

Vi gjennomlevde høstens valgkamp med mistro og skepsis, men med et lønlig håp om at NOE av det som ble lovet skulle bli innfridd. Men så langt er alt i rute. Nedskjæring i eldreomsorg, lite og intet til skoler, sykehus og sykehjem og det som ellers kalles offentlige bygg.

Det som øker er egenandeler på medisiner, bompenger og arbeidsløsheten. I følge politikerne er det som forventet. Alt er i rute.

Statsbudsjettet skal etter sigende være i rute, i alle fall er protestene mot det i rute. Noen har som sin første og største oppgave som folkevalgte å protestere mot alt det bestående, og i sær det som det kan antas å bli endret på, for det er helt sikkert til det verre.

Hos E-verkene er vannfyllingen i magasinene ikke i rute. Det er derimot strømprisene til vinteren. De skal stort sett følge samme rute som i fjor.

På den hjemlige arena er alt i rute. I hus er kommet olje på tanken, bjørkved i boden, og i fryseren er sommerens turer på sjø og land porsjonspakket. Bilen har fått vinterdekk på, gresset i hagen vokser ikke mer, og de fleste blomstene avgikk en stille død den første frostnatten.

Småfuglene har nærmet seg vinduene og kikker etter mat. de er også i rute. Foreningsarbeidet er i gang, alt er i rute, og mange har lagt sin faste rute mot sør, sol og varme.

Etter hvert som en blir eldre, trivs en best når alt er i rute, sies det, det føles trygt og godt. Hvorfor ikke av og til hoppe ut av alt som er i rute? Slippe alvoret, le litt av hverdagen, tulle litt, være litt barnslig selv om en ikke er gammel, bare litt eldre? Hvorfor ikke dumme seg ut litt en gang i mellom uten å plage seg med å angre på det som ble sagt eller gjort? Dagen i dag er din, møt den med åpent sinn. Dagen i går, og dagen før den, er tid som aldri kommer igjen.

Tross alt. Høsten er en deilig tid, dere. Sitte i stua og passe varmen i ovnen. Tenne lys, lese, drive litt hobbyverksemd, lytte til musikk. Mulighetene er mange for den som vil noe. Hvis alt er i rute er vinteren her ganske snart, og hvis ikke jula har forandret rute kommer den 24. desember som ellers. Og vi har mer å se fram mot. På Vestlandet kommer kanskje snøen, hvis den er i rute i februar en gang og ligger til våren kommer i slutten av mai.

MEN – over skyen er himmelen alltid blå, har vi hørt. Det hjelper lite for oss som bor her nede i mørke og regntid, det er jo forhåpentlig en stund til vi skal bo der oppe!

GOD HØST OG VINTER!

Hellevang

Høstens bladfall er alltid i rute

ET UTROLIG MØTE

De fleste av oss har vel opplevd hendelser i livet som er merkverdig på en eller annen måte. Det har i hvert fall hendt meg, minst en gang. Her er en slik historie.

Det var vinter, det var krig, og det var mørketid. Ute var det guffent med vind og snøbyger. Far var sjømann. På grunn av arbeidsforholdene og transportmulighetene var han så alt for sjelden hjemme hos oss, slik det var vanlig for sjøfolk på den tiden. Mor, mine to tenårings søstre og jeg på ca 7 år, var i ferd med å sette oss til bords i det lille huset vårt på Gulstad, da lyden av kraftige flymotorer fikk oss til å stoppe opp. Det var tydelig at et stort fly kretset over Melbu og Gulstad i lav høyde. Flyduren fortsatte i minst en halv time, kanskje mer.

Mor, som var sliten av belastningene med ansvaret for familien i slike ulvetider, fikk rett og slett panikk. Det hadde jo lenge gått rykter om invasjon, bombing og alskens elendighet, og hun trodde et øyeblikk at det verste var i ferd med å skje. Hun beordret derfor søstrene mine å løpe til naboen, som hadde en slags kjeller, og gjemme seg der. Jeg ble beordret til å gjemme meg under sengen! Vel, realismen var ikke helt til stede, forståelig nok.

Nok om det, det hele gled over, flyet forsvant vestover forbi kanonene og lyskasterne på Haug. Vi hørte litt skyting, men omsider senket freden seg over heimen. I ettertid har denne episoden mange ganger blitt muntert gjenfortalt og utbrodert når familien var samlet.

Våren 1983 var min kone og jeg sammen med 14 andre norske turister på ferie til øya Thassos i Egeerhavet. En av disse turistene var en eldre herre som vi kom i prat med ved et kaffebord. Han registrerte min nordnorske dialekt og spurte hvor jeg kom fra. "Melbu", utbrøt han "Der holdt jeg på å gjøre min siste reis". Og så kom historien.

Han hadde vært Catalina-flyger under krigen med base på Shetland. Blant oppdragene forekom ofte henting og bringing av folk og materiell til og fra det okkuperte Norge. Han hadde en gang et oppdrag å hente noen flyktninger på en spesiell posisjon i Hadsel-fjorden. Nå satt han der 40 år etter og ramset opp lokale navn på steder og gårder, holmer og tysker-anlegg, så det må ha vært en skikkelig briefing før turen.

Tross stadig sjekking av møtepunktet dukket ikke båten opp. Da bensinmåleren viste at det var på tide å vende tilbake til basen, fløy han lavt over Haug-anleggene og kastet håndgranater ut gjennom cockpit-vinduet for å erte tyskerne. Men tyskerne fikk fyrt av noen skudd med 88 mm flak, og han kjente flyet ble truffet i den ene vingen. Heldigvis var granatene innstilt på å eksplodere i stor høyde, men et treff ville vanligvis likevel vært fatalt, slik vingene var utnyttet med bensintanker, kabler og ledninger.

"Nå er jeg ferdig", tenkte han. Men han fløy og fløy, instrumentene viste normale verdier, og omsider landet han trygt på Shetland. Mekanikerne hadde vist ham treffpunktet. Det var det eneste stedet i en Catalina-vinge hvor det var plass til et 88 mm stort objekt, uten at det ville gjøre skade! Etter hvert som han fortalte, gikk det langsomt opp for meg: Dette er VÅR flyger, han som skremte vettet av mamma. Noen avklarende spørsmål og svar gjorde meg sikker i min sak. Tenk å skulle møtes slik!

Det var ikke bare den varme greske kvelden, god vin og sikadens spill som satte meg i en spesiell stemning på en fjern øy hin aften, -ja, det gjaldt nok vår venn flygeren også.

Terje Kristiansen

PS: Flyktningene ble hentet av en annen flyger kort tid etterpå

HØRSELSPRØVER I TRONDHEIM

Telepensionistene i Trondheim har fått tilbud om å teste hørselen sin. Tidligere bedriftspsykeleier Åshild Haugan har stått for gjennomføring av testen, mens Per J. Skjager fra Hørselsentralen har stått for den faglige vurderingen.

Pensionistforeningen i Trondheim har tatt initiativ til å foreta hørselsprøver av foreningens medlemmer. 52 medlemmer tok i mot tilbudet og fikk testet hørselen sin. Testene ble gjennomført i løpet av våren og forsommeren. Telepensionisten har bedt Åshild Haugan komme med en del synspunkter på hørselshemming og kommentere resultatet av denne undersøkelsen.

Alt for mange mennesker lever dessverre med nedsatt hørsel gjennom flere år uten å gjøre noe med det. Det er faktisk også mange eldre som ikke er klar over at de har nedsatt hørsel.

Hørseltapet blant de som var med i denne testen var ganske lite for de fleste, alderen tatt i betraktning. Men flere av de som ble testet, hadde nesten lik problemstilling når det gjaldt svekket hørsel. Kan dette være yrkesrelatert?

Svært mange var oppmerksom på at hørselen ikke var god. De hadde merket at de i samtaler ofte måtte be om å få gjentatt hva som ble sagt, eller at de ofte går glipp av deler av samtalen. De som hadde merket hørselproblemer, var enige i at livskvaliteten ble redusert i takt med hørseltapet.

Hørseltap kan skyldes forskjellige sykdommer i øret. Noen vanlige tilstander er:

Øresmerter som følge av betennelser i øregang eller mellomøret

Øresus (Tinitus) er oppfattelse av lyd uten at det foreligger noen ytre sansepåvirkning. Tinitus kan skyldes ulike sykdommer eller fremmedlegemer i øregangen. Den normale aldringsprosessen i høreorganet vil ofte være ledsaget av øresus.

Behandlingen av øresus blir rettet mot årsaken. Noen må dessverre leve med dårlig hørsel og øresus livet ut.

Meniers sykdom som gir hørseltap, svimmelhet og kvalme.

Voks i øret kan skyldes at enkelte mennesker har trang eller krum øregang, slik at voksen ikke blir transportert ut. Voksen vil da samle seg opp og gi trykk på trommehinnen. Dette kan også forårsake øresus og tunghørhet. Øreskylling er en fin og skånsom måte å bli kvitt plagene på. Øreskylling bør foretas av helsepersonell. På apoteket får du kjøpt øre-dråper som løser opp voksen.

For de aller fleste vil hørselen svekkes litt etter litt. Ofte blir det ikke tatt tak i dette før det er blitt et stort problem. Heldigvis fins det god hjelp å få ved hørselshemming. Her tenker jeg spesielt på høreapparater. I forbindelse med vår undersøkelse ble jeg slett ikke overrasket over at svært mange hadde høreapparatet liggende i 'skuffen'. Dette er vanlig og et godt kjent fenomen.

Det som imidlertid er et stort problem, er den lange ventetida på hørselsentralene over hele landet, faktisk opp til et år. Dette kan medføre at de som må vente lenge før de får hjelp fra det offentlige helsevesen, heller tyr til å kjøpe seg høreapparat på postordre. Dette er ingen god løsning, da en ikke får noen faglig hjelp for å tilpasse apparatet. Det vil si at lydnivået ikke er tilpasset ditt hørseltap og din anatomi. Det arbeides i fagmiljøet for at slike postordretilbud skal bli stoppet.

Ut i fra det jeg har nevnt om de lange ventetidene ved hørselsentralene, vil jeg anbefale alle som merker at hørselen begynner å bli dårligere, om å ta kontakt med fastlegen sin for å starte prosessen tidlig. Ikke tap motivasjonen under ventetiden. Husk livskvaliteten blir mye, mye bedre etter at høreapparatet er på plass og tilpasset deg.

De fleste som selger høreapparater har tilpasset prisen til det offentlige tilskuddet som i dag er 5400 kr pr apparat. Hos audiografer er egenandelen for tilpassing av høreapparater fra 300 - 700 kr.

Mitt råd til pensjonistene: Ikke gi deg før du har fått det beste høreapparatet som er tilpasset din hørselshemming. Det finnes mange ulike høreapparater og sikkert et som passer akkurat til ditt behov. Og hold dere langt unna postordreapparater, de kan ofte være lite nyttige og uheldig for deg å bruke.

Åshild Haugan
Tidligere bedriftspsykeleier

TELEPENSJONISTENES NETTSIDE

<http://www.telepensjonistene.no>

I disse dager er det et år siden Telepensjonistene etablerte sin egen nettside. Prøveåret er nå omme, og det var en entydig oppfordring fra landsmøtet at vi måtte fortsette. Nettsiden har i perioden vært under stadig utvikling. Den har hatt ca. 360 besøk til nå. Utseendet vil bli endret når vi starter på år 2004.

Til dere som ikke har vært inne på siden og heller ikke har datamaskin, ta kontakt med for eksempel barn, barnebarn eller en god kollega, og følg med på det som skjer.

Bildet viser en del av siden for Landsforbundet. Ser vi nærmere på øverste del av bildet, der vi har logoen, viser den hovedinndelingen av nettstedet vårt.

Klikker vi med pekeren på **LANDSFORBUNDET** får vi inn dette bildet til høyre.

Her kan vi klikke oss inn for å lese referater fra møtene i Arbeidsutvalget og Landstyret, og andre viktige saker Landstyret vil informere om.

Klikker vi på **LOKALFORENINGENE** får vi oversikt over hvilke lokalforeninger vi har. Når vi er inne på denne siden, er det bare å klikke på foreningens navn, og vi kommer inn på lokalforeningens egen side. Noen av foreningene har vært flinke til å legge inn stoff, men vi skulle så gjerne hatt flere inne. Lokalforeningene vil etter hvert få tre 'knapper' med navnene: **LITT OM OSS**, **AKTIVITETER** og **DIVERSE**. Her kan vi skrive litt om foreningens historie, det kan settes opp en møte- og aktivitetsplan, og det kan informeres om hva foreningen driver med.

Klikker vi på **BLADET VÅRT** får vi inn et sammendrag med bilder av årets nummer av Telepensjonisten

Klikker vi på **LITT AV HVERT** kommer vi inn på det stedet hvor vi legger inn litt av hvert som: Tanker i tiden, Saker som medlemmer bør være opptatt av, Kontaktpalte, m.m. Denne siden blir ikke klar før i januar 2004.

Klikker vi på **GJESTEBOK** kommer vi inn i gjesteboken. Der kan dere skrive inn hilsener, lykkeønskninger, rosende omtaler og ellers det man pleier å skrive i ei gjestebok. Den nye utgaven kommer også her i januar 2004.

tele pensjonistene Landsforbundet
LANDSFORBUNDET LOKALFORENINGENE BLADET VÅRT LITT AV HVERT GJESTEBOK OM OSS

Mer kan du lese

NOTATER FRA ARBEIDSUTVALGET

REFERATER FRA LANDSTYREMØTER

BREV FRA LANDSTYRET

Øverst fra venstre: Gerd Waaktaar Gamet, leder. Arnulf Krokan, nestleder.
Ragnhild Myklebust, kasserer

Nede fra venstre: Einar Heggelund, sekretær.
John Hassel, redaktør Telepensjonisten.

Foran fra venstre: Gerd Waaktaar Gamet, leder
Ragnhild Myklebust, kasserer
Gerd Bjørnstrand Kristensen, styremedlem

Bak fra venstre: Einar Heggelund, sekretær
Gerd Parelius, styremedlem
Bjørn Ulvang, styremedlem
Arnulf Krokan, nestleder var ikke tilstede da bildet ble tatt

Les Gerd sitt innlegg i Åpen Linje
KLIKK HER

Les hva endel av foreningen i Sogn og Fjordane arbeidet med
KLIKK HER

Har du saker vi bør være spesielt opptatt av.....
kontakt: info@telepensjonistene.no

Hovedsida til Telepensjonistenes nettside.

Klikker vi på **OM OSS** kommer vi tilbake til velkomstsiden. Dvs. den siden vi kommer inn på når vi har gått inn på <http://www.telepensjonistene.no>.

Dette var en liten orientering om nettstedet vårt. Som nettstedsansvarlig oppfordrer jeg alle til å være litt nysgjerrig og gå inn på nettsiden titt og ofte. Du kan gi uttrykk for din mening om dette til info@telepensjonistene.no. Da kommer du frem til meg, og det er

Arne L. Fosse

HA EN RIKTIG GOD JUL!

EN HILSEN FRA KRISTIANSAND TELEPENSJONISTFORENING

Kristiansand tar imot utfordringen fra Helgeland Telepensjonistforening med glede!

Vi har inntrykk av at de fleste Telepensjonistforeningene i Norges land driver ganske likt. I Kristiansand skiller vi oss ikke ut på noen måte!

I mai gikk vår sommertur til Bornholm. Vi bodde på fint hotell i "hovedstaden" Rønne. God mat og herlig sommervær. Vi hadde to rundturer med buss, slik at vi fikk et lite innblikk i hvorfor tusenvis av turister strømmer til Bornholm hver sommer. Den innfødte guiden vår var et funn! En dame på vår alder med god kunnskap om nåtid og i særdeleshet fortid. Hun fortalte dagligdagse historier om mannen og hunden sin. Noen ganger lurte vi på om det var hunden eller mannen hun snakket om! 44 fornøyde telepensjonister forlot deilige Bornholm etter fire fine dager.

Vi er så heldige å få sitte bingovakt. Pengene vi får for jobben, bruker vi som tilskudd til turene våre og til julebordet.

I fjor høst flyttet Telenor inn i en ny flott bygning, men det var ikke plass til Telepensjonistene! Nå leier vi av og til et kontor til styremøtene våre. Pris: kr.250,- pr. time. Vi vil ikke miste kontakten med vår tidligere arbeidsgiver. De må ikke

glemme oss! Medlemsmøtene våre har vi i nærmere ett år hatt i kantinen på et eldre senter. Der har vi hatt det fint. 45-50 medlemmer har kommet på møtene. Nå skal eldre senteret bygges om, og vi er på flyttefot igjen. Neste stopp er Revmatikernes hus midt i byen. Litt dyrere leie (kr.700,- pr. møte), men det klarer vi fint. Nå håper vi på roligere tider. Vi er best i motgang! På medlemsmøtene våre har vi lokale kåsører. I høst har emnene vært:

- Flekkerøya i gamle dager
- Drømmereisen med hurtigruta
- Kristiansands historie

Medlemmene våre sier ofte at de er godt fornøyde med oss i styret. Det setter vi stor pris på.

God jul til alle Telepensjonister!

Hilsen Elisabeth Augland (leder)

En busslast Kristiansandspensjonister på Bornholmtur i mai 2003).

Telespar korrigerer

Ellen Kolstø Hilmersen i Telespar har fått en del spørsmål etter vår artikkel om Telespar i TP nr. 3/03. Hun ber oss ta inn følgende tilleggsopplysninger:

Det var flere som oppfattet det slik at det nå ville være vanskeligere å få ut penger fra Telespar. Det er ikke riktig. Man kan ringe som før. For de under 67 år vil det koste kr 30,- per overførsel når vi gjør det for kundene. For de over 67 år koster det ikke noe.

En nyhet er at Telespar nå har begynt å selge fond fra Terra. Her kan man inngå ny spareavtale med månedlig sparing til det fond man måtte ønske. Vi har flere valgmuligheter.

Mer om dette vil bli lagt inn på www.telespar.no

Hilsen
Sparebanken Telespar

LANDSTREFF 2004 - INVITASJON

Landstreffene i årene 1998, 2000 og 2002 har vært meget vellykket. Forbundet ønsker derfor at Landstreffet 2004 skjer i samme regi, og har denne gang valgt Oslo- København.

Landstreffet arrangeres **26. - 28. april 2004** med DFDS Seaways båt "Crown of Scandinavia".

Grunnprisen blir kr 990,- pr. person og inkluderer følgende:

- √ Reisen Oslo-Helsingborg-København tur/retur i standard innvendig dobbeltlugar
- √ 2 x frokostbuffet ombord
- √ 1 x 2- retters meny inkl. 1 øl/mineralvann eller 1 glass vin. Kaffe etter middag i nattklubben.
- √ 1 x koldtbord inkl. 1 øl eller mineralvann eller 1 glass vin
- √ Konferanserom tur/retur
- √ Servering av kaffe/te i konferanserommet tur/retur

Ønskes en annen lugarkategori blir grunnprisen:

- √ stor innvendig dobbeltlugar kr 1.100,-
- √ utvendig dobbeltlugar kr 1.210,-
- √ Commodorelugar kr 1.740,-

Singellugar kr 500,- i tillegg til ovennevnte priser.

Avbestillingsregler:

29-14 dager før avreisedagen: kr 200,- pr. person

13 - 8 dager før avreisedagen: kr 300,- pr. person

7 - 2 dager før avreisedagen: kr 700,- pr. person

Ved avbestilling senere enn 2 dager før avreisedagen: Hele reisens kostende.

Hvis du ikke har en forsikring som dekker avbestillingsbeskyttelse i **tilfelle sykdom**, kan denne tegnes via DFDS. Denne beskyttelsen gir rett til full refusjon ved sykdomsforfall (mot legeattest) helt frem til avreise. Forsikringen koster kr. 50,- og bestilles ved påmelding.

M/S "Crown of Scandinavia" seiler fra Vippetangen, Oslo **mandag 26 april kl 1700** med ankomst København kl 0900 neste dag. Avgang fra København tirsdag 27 april kl 1700, med ankomst til Oslo kl 0900 neste dag.

Påmelding til reisen skal skje til **medlemmets lokalforening** innen 20. januar, som sender disse samlet og snarest til Telepensjonistenes forening Oslo, adresse Kongens gt. 8., 1331 Fornebu. Når Osloforeningen har mottatt påmeldingene vil deltagerne få tilsendt nærmere opplysninger om frammøtetider m.v. sammen med giroblanketter for betaling av reisens kostende. Giroblankett vil være ferdig utfylt med navn og adresse, innbetalingsbeløp og betalingsfrist. Hvis det ikke er mulig å oppfylle alle lugarønsker, er det viktig at telefonnummer er oppgitt, slik at vi kan få kontakt med vedkommende.

Avbestillingsbeskyttelse må bestilles sammen med påmeldingen.

Transporten til og fra hjemstedet må deltagerne selv sørge for. Prisene med tilslutningsfly via DFDS er relativt høye, slik at den enkelte selv må undersøke hvilke reduserte flypriser de kan oppnå. Vi vil senere sende et skriv til lokalforeningene med oversikt over tidsfrister og aktuelle opplysninger om turen.

TELEPENSJONISTENES LANDSTREFF ÅR 2004

**Jeg /vi melder meg/oss på til landstreffet på reise tur/retur
Oslo-København 26. – 28. april 2004.**

Jeg/vi ønsker følgende lugarkategori: (sett kryss)

Standard innvendig dobbeltlugar	☐	Standard innvendig singellugar	☐
Stor innvendig dobbeltlugar	☐	Stor innvendig singellugar	☐
Utvendig dobbeltlugar	☐	Utvendig singellugar	☐
Commodore dobbeltlugar	☐	Commodore singellugar	☐
Avbestillingsforsikring (ved sykdom)	☐		

Deltager: Navn:.....
 Adresse:.....
 Fødselsår:.....
 Telefonnummer.....
 Medlem i..... telepensjonistforening

Ledsager: Navn:.....
 Adresse:.....
 Fødselsår:.....
 Telefonnummer:.....
 Medlem/ikke medlem i..... telepensjonistforening.

Hvis du ikke har med ledsager, vennligst skriv hvem du skal dele lugar med, såfremt du ikke har krysset av for singellugar.

.....
Dato

.....
Sted

.....
Underskrift

MELD DEG INN I DITT HJEMSTEDS TELEPENSJONISTFORENING!

Her møter du venner og kollegaer og oppfrisker gamle minner

ARENDALE	Björg Berli	Sandnes	4812 Kongshavn	37 08 82 71
BERGEN	Aslaug Hellevang	Postboks 7150	5020 Bergen	55 13 43 87
BODØ/SALTEN	Gerd Blomstrand Kristensen	Tjeldberget 11	8012 Bodø	75 58 11 68
DRAMMEN	Bjørn Ivar Eidsvig	Heggevn. 13	3043 Drammen	32 81 14 60
GJØVIK	Bjørn Kjensberg	Frans Olsensv. 11	2817 Gjøvik	61 17 39 09
GLÅMDAL	Jan H. Andreassen	Blomstervn. 37	2208 Kongsvinger	62 81 59 40
GUDBRANDSDAL	Solveig Båtstøløkken	Grendevn. 10, Sjøa	2670 Otta	61 23 60 34
HAMAR	Jon Kroken	Seierstedsv. 6	2322 Ridabu	62 52 42 50
HARSTAD OG OMEGN	Bodil Hanssen	Stokkemyrvn. 33D	9409 Harstad	77 07 36 03
HAUGESUND	Arne Fosse	Hervikvn. 10 D	5521 Haugesund	52 71 65 50
HELGELAND	Evald Hagenes	Veslefrikkvn. 13	8800 Sandnessjøen	75 04 34 34
KRISTIANSAND	Elisabeth Augland	Koggevn. 62	4624 Kristiansand	38 08 52 78
KRISTIANSUND	Gerd Ohr	Sørsundvn. 28	6507 Kristiansund	71 67 12 06
LARVIK	Øyvind Jensen	Jegersborgg. 8 C	3257 Larvik	33 18 27 46
LEVANGER	Sigrun Moe	Rognhaug	7600 Levanger	74 08 13 62
LILLEHAMMER	Else Doseth	Frødingfaret 8	2613 Lillehammer	61 25 03 15
LILLESTRØM	Arve Dehli	Gamle Rovenv. 39	1900 Fetsund	63 88 14 22
LOFOTEN	Kjell Tetlie	Postboks 2	8309 Kabelvåg	76 07 83 12
MOLDE	Sigrid Jordhøy	Torbjørnsv. 13	6429 Molde	71 25 33 13
NAMSOS	Randi Langås	Vasshusvn. 2	7800 Namsos	74 27 50 68
NARVIK OG OMEGN	Hjalmar Bruvoll	Frydenlundsg. 34 A	8516 Narvik	76 94 66 56
NORD-ØSTERDAL	Ole Østlund	Hersestøa	2478 Hanestad	62 46 79 15
OSLO	Inger Trøan	Sofies plass 3 C	0169 Oslo	22 46 86 44
RINGERIKE	Halvard Solberg	Krokenvn. 16	3515 Hønefoss	32 12 27 09
SANDEFJORD	Leif Willy Fjeld	Skiringssalsvn. 126 B	3213 Sandefjord	33 45 86 16
SENTRALE ENHETER	Kristen Folkestad	Telev. 3	2020 Skedsmokorset	63 87 65 78
SKIEN	Elise Kristoffersen	Kirkebakken 16	3921 Porsgrunn	35 55 40 69
SOGN OG FJORDANE	Dagunn Klakegg	Postboks 168	6801 Førde	57 82 14 21
STAVANGER	Marit Torkildsen	Regimentvn. 80	4045 Hafrsford	51 55 16 66
STEINKJER	Sverre Steinstad	Sundsnesvn. 35	7670 Inderøy	74 15 32 26
TROMSØ	Anne-Berit Aune	Utsikten 78	9018 Tromsø	77 67 51 00
TRONDHEIM	Inger Qvam	Magnus Berrfottsv. 1B	7046 Trondheim	73 91 81 50
TØNSBERG	Astrid Fagernes	Jupitervn. 6	3113 Tønsberg	33 32 57 10
VALDRES	Astri Jodalen	Øvrevn. 33	2900 Fagernes	61 36 00 59
ØSTFOLD	Karsten Karlsen	Skogfaret 33	1621 Gressvik	69 32 72 27
ÅLESUND	Oddveig Saure	Ørnetua 12	6009 Ålesund	70 13 78 30